

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 21.
Šibenik, 22. svibnja 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Rusija i mi

Ono što Njemačka danas čini, spada u priču »Tisuću i jedna noć«. Našim danima predstavila se u snazi i gordosti, kako niko u prošlosti za koju mi znamo.

Ništa se mi ne čudimo sebi, što nismo znali za pravu snagu toga naroda s ogromnim milijunima ljudstva, ali se ne možemo načuditi onima koji su to, u svom životnom interesu, morali znati.

Kako bilo. Mi samo konstatiramo činjenicu, da države padaju, a Evropa dobija nove granice.

Tim nismo rekli ništa čemo reći i jedne riječi o konačnom ishodu svega. Ko je dovoljno pametan da bi to mogao znati? Svi postavljaju pitanje grozničave i mučno: Šta će biti i kako svršiti, ali niko ne daje odgovor siguran i jasan, jer to ne može smrtan čovjek, pa sad njegov pogled sezali s kraja svijeta na protivni kraj.

Njemačka u bljeskovitom naletu prodire svu mrežu brana i ograda. To ističe ona, to priznaju svi — s posmjehom ili zabrinutošću. Ali nema pametnoga čovjeka, koji bi mirnom dušom i savjesti mogao znati za rezultat ovoga krvavog zapletaja.

Ta neizvjesnost i zagonetka, koju ne možemo odgonetnuti, mori sve, sigurno najviše one koji su nosioci ovih krvavih dana, ali ne manje i one koji u slobodi svoga doma gledaju sunčanu zraku života i sreće. Ovu igru su zaigrali veliki narodi za svoje velike interese, o kojima se, prema njihovim izjavama, odlučuje za duge nizove od tisuću godina, ali su tu zainteresirani i mali narodi u najpunijem smislu riječi.

Narodi se ne mogu ubiti. Može im se odnijeti prvenstvo, može ih se zlostavljati, ali ubiti ne, ako oni sami ne će. To je tako sigurno da bismo mogli reći: Dogma je, da ne propada niko, ako ne će sam da propadne i bude uništen. To pogotovo vrijedi za velike narode.

Ova istina, koja ima za sobom svjedočanstvo povijesti, daje snage i poleta svima, velikima i malima, nalazili se u danima zlatne slobode ili crnoga ropstva.

Ta svijetla zraka u pratnji s nadom, tom dragom pratilicom života, vodila je rod Hrvata svim stazama feškoće i zala. Naša je želja, da i dalje bude tako.

Ali, narodi nisu stvoreni za vječno uzdisanje i čekanje koje se nikad ne dočeka. Do vođa narodnih je, da znadu iskoristiti časove i prilike, koje odlučuju sudbinom njihovih naroda za duga vremena. Pogotovo to vrijedi

Aktuelni problemi

Nedodirljive svetinje

»L' Osservatore Romano«, glasilo Svete Stolice, donosi dulje odlomke iz propovijedi, koju je nedavno održao Münchenski nadbiskup kardinal Faulhaber, poznat radi svoje velike odlučnosti u najtežim prilikama.

U toj je propovijedi kardinal Faulhaber rekao, kako je jedna od najtežih zabluda, da je državna vlast neovisna od Boga i njegovih zakona. Među državnim i osobnim pravom, među pravima obitelji i države, među narodnim i međunarodnim pravom sveti i nedodirljivi odnosi, koje treba bezuvjetno poštivati, ako ne ćemo da se ljudsko društvo poruši. Najsvetije se obadva jubileja u Križarskoj organizaciji pravice i osobne vrednote obitelji. Sloboda vjere i čudorednog uvjerenja je nedodirljiva. Država smije tražiti žrtvu materijalnih dobara i života, ali ne smije ni-

kada nanositi silu dušama i njihovom vječnom dobru. Kršćanski obiteljski uzgoj nužno pospješuje istinsko blagostanje države, jer upućuje na savjesno i veselo ispunjavanje državljanjskih dužnosti. Međutim uzgoj, koji posvema prezire našu vječnu domovinu, mora samoj državi donijeti samo najgoričije plodove. Zabluda o posvemašnjoj svemogućnosti države nije štetna samo za miran život među narodima, nego i za narod sam. Miran i pravedan život među narodima moguć je samo na temelju priznanja naravnoga prava.

Na kraju je kardinal rekao: Rimski biskup, koji je najveći autoritet na svijetu, je progovorio. Mi smo njegove riječi čuli i u njima spoznali Krista. Papa je dignuo troruku svijetlu i kliknuo: »Svijetlo Krista! A mi na to odgovaramo: »Bogu hvala, Bogu hvala!«

Uredba o pomoćnoj vojsci zemaljske obrane

»Službene Novine« objelodanjuju uredbu o pomoćnoj vojsci zemaljske obrane, prema kojoj ovu vojsku tvore svi državljani kraljevine Jugoslavije muškoga roda, sposobni za umni rad, koji su navršili 16, a nisu premašili 70 godina, odnosno sposobni za fizički rad, ako su navršili 16, a nisu premašili 65 godina. Izuzeti su dakako obvezanici vojne sile. Od obvezanika vojne sile pomoćnoj vojsci pripadaju oni obvezanici, koji budu oslobođeni od poziva u vojne jedinice, u mobilnom i ratnom stanju i to: za potrebe prometne i poštansko-brzojavne službe, ili za radove u poduzećima, radionicama i rudnicima, koji su potrebni zemaljskoj obrani. Vojni obvezanici, koji su oslobođeni od poziva u vojne jedinice, predvođe pomoćnu vojsku.

Sve one osobe, koje su prevedene u pomoćnu vojsku, ostaju na svojim redovnim dužnostima i smatraju se kao da su na vojnoj dužnosti. Ovo vrijedi, dok traje potreba za dotičnim obvezanicima u pomoćnoj vojsci. — Kad ta potreba pre-

stane, oni se brišu iz redova pomoćne vojske i vraćaju se vojnoj sili. Osobe starije od 70, odnosno 65 godina, a koje su sposobne za službu u pomoćnoj vojsci, mogu se uvrstiti u tu vojsku kao dobrovoljci. Sposobnost za vršenje službe u pomoćnoj vojsci utvrđuje se prema sposobnostima i stalnom zanimanju, a po potrebi ili na zahtjev i liječničkim pregledom.

Pomoćna vojska mobilizira se u slučaju državne mobilizacije prema potrebama za osiguravanje života i djelovanje mobilizirane vojne sile, kao i za održavanje cijelog naroda i opstanka države tečajem rata. Uredbom ministarskog vijeća donijet će se potrebni propisi o disciplinskoj odgovornosti obvezanika pomoćne vojske. Za obvezanike vojne sile, koji budu prevedeni u pomoćnu vojsku, vrijede i dalje odredbe o disciplinskoj i kaznenoj odgovornosti vojnih obvezanika. Ako obvezanik pomoćne vojske izgubi u službi život, ili je smanjena njegova sposobnost za rad, smatrat će se žrtvom rata, odnosno ratnim invalidom.

za male narode, koji čekaju zgodu i priliku, a ne spremaju je, kako je to moguće onim velikima, kada hoće silom, ono što se ne će milom.

Taj čas je danas. Te prilike su uvijek na prekretnicama i pri stvaranju novih vremena. To je danas. Isfličemo po drugi put. Mali narodi, od vođa do zadnjega čovjeka, moraju biti sviješni toga i zauzeti stav prema tomu, a sve i samo gledom na svoj nacionalni interes. Ništa ne bi bilo sudbonosnije nego vezati se bez glave, i strastveno opredjeljivati se za jedan ili drugi narod i blok. Dobro se je nagnuti na stranu pobjednika, ali, u tomu i jest pitanje, što niko ne zna, ko će biti pobjednik, a ko poražen. A vezati se uz nekoga koji može rat i izgubiti, za mali narod je to od posljedica groznih i teških.

Mi govorimo trgovački, jer kod

velikih ni ne vidimo što drugo do trgovačkih računa. U zapletaje se nisu upustili zbog ideoloških pitanja, jer je svima njima više manje Bog sve, samo ne onaj gore, koga mi zovemo »Oče naš«.

Mali narodi ne žele drugo do mir u kući i mir s onima oko sebe. Zato pametni mali narodi ne vezuju svoju sudbinu uz nikoga nego uz svoju svijest, da su sebi najbolji i jedini prijatelji, a drugi su im prijatelji samo u koliko to njima ide u račun, što se, naravno, vrlo često daje dobro iskoristiti.

Novine s onu stranu Drine nekako su se previše raspisale o slavenstvu i sveslavenstvu; puna su im usta Rusije i njezina tutorstva nad svima onima koji su slavenske krvi. Tačno mi znamo, što to znači i kamo to smjera. Ono samo bleku ista guja dvaput iz

Pomoćna vojska ima tri poziva. Prvi poziv tvori upravno i stručno osoblje, stručni radnici, industrije, obrta, šumarstva, rudarstva, prometa, građevinarstva i saniteta. U ovaj poziv može se, po potrebi, uvrstiti i drugo osoblje spomenutih struka. Drugi poziv tvore poljodjelci i stočari, koji se u miru bave ovim zanimanjem i žive od njega, kao i poljodjelci, odnosno stočarski stručnjaci: agronomi, ekonomi, veterinari, veterinarski pomoćnici, marveni bolničari i potkivači.

Prema čl. 6. uredbi obvezanici, koji se nalaze na službi u pomoćnoj vojsci, služiti će točno i savjesno po najboljem znanju i umjenju raditi poslove, koji su im dodeljeni. Dužnost je njihovih starješina, da ih upoznaju sa pojedinim odredbama i objasne im posljedice, ako ne bi vršili ove propise.

Ministar vojske i mornarice može u sporazumu sa zainteresiranim ministarstvima (odnosno sa banskom vlasti) organizirati dobrovoljne tečajeve za osobe, koje nisu stalno zaposlene u kakvom stručnom zanimanju, u kojem bi bile upotrebljene po ratnom rasporedu u pomoćnoj vojsci. Ovi se tečajevi imaju organizirati u mjestu, gdje stanuje obvezanik, i tako, da se ne ometa njegovo redovno zanimanje. Za dačku omladinu srednjih, građanskih i drugih stručnih škola ovi će se tečajevi organizirati u suradnji i pod nadzorom školske vlasti. Ministarstvo vojske i mornarice u sporazumu sa zainteresiranim ministarstvima, ili banskom vlašću, propisat će pravilnik o organizaciji ovih tečajeva.

Pomoćna vojska poziva se u mobilnom i ratnom stanju, da vrši radove, koji su važni za zemaljsku obranu, u koliko je to potrebno. Pomoćna vojska može se pozivati na taj rad i u pripravnim stanju. Pozivanje obvezanika na ove radove vršit će se po odluci ministarskog vijeća, a na prijedlog dotičnog ministra. Naredbu za pozivanje izdaje ministar unutrašnjih poslova, odnosno ban banovine Hrvatske, po zahtjevu ministra, u čiju kompetenciju spadaju radovi.

Prema čl. 9. uredbi strani državljani neutralnih i savezničkih država, koji su

jednoga procjepa ujeda. U latinskim knjigama je jedna izreka: »Bijom se Danajaca i kada darove donose«. Beogradska ulica veliča majku Rusiju. Hrvatima ne treba mnogo govoriti. Oni znaju što se misli.

U godinama prošloga svjetskog rata slavenska Rusija, i to carska, potpisala je londonski ugovor po komu smo mi morali robovati, da nije bilo drugih događaja. Rusija je danas boljševička, ona bi s još manje skrupula potpisala ugovor našega ropstva i smrti. Pa ona se nedavno i narugala svima onima koji u njoj gledaju majku Sveslavenstva; da ona vodi rusku, a ne sveslavensku politiku. A za snagu i njezin moral dosta je dozvali u pamet sjećanja na Češku i Poljsku, a 40 milijuna Ukrajinaca i danas robuje.

Junior

stalno nastanjani u našoj zemlji, podvrgnuti su obvezi rada za zemaljsku obranu, u koliko se to ne kosi sa međunarodnim ugovorima. Sve poslove, koji se obavljaju po ovoj uredbi, vrši ministarstvo snabdjevanja. Kao ministarstvo u smislu ove uredbe smatra se i banska vlast, odnosno njeni odjeli, u koliko su u pitanju poslovi njena djelokruga. Sve, što je u ovoj uredbi kazano za ministarstva, vrijedi i za bansku vlast, i kad nije izričito spomenuta.

† Dr Stjepan Markulin

Iz naše sredine opet je nestalo jednog idealnog, požrtvovnog i poletnog katoličkog radnika, koji je sve svoje sile, sav svoj rad, sav svoj život posvetio preporodu Hrvatske u Kristu. 15. t. mj. umro je u Zagrebu odvjetnik dr Stjepan Markulin, veliki pionir katoličke štampe među Hrvatima.

Pk. dr Markulin rodio se 20. VII. 1885. u Zagrebu, u kojemu je svršio i sve škole, te se posvetio pravničkom zvanju. Već od malih nogu odgojen je u vjerskom duhu. Kao srednjoškolar postao je Marijin kongreganist i to ostao do smrti. Kad je pk. biskup Mahnić počeo okupljati hrvatsko katoličko daštvo te je g. 1906. u Zagrebu došlo do osnutka Hrv. kat. akad. društva »Domagoj«, vrli naš pokojnik bio je jedan od prvih njegovih članova. Od toga časa pa do zadnjeg daha, kao izgrađeni katolički intelektualac, neumorno je i aktivno surađivao u cijelom nizu katoličkih društava te je uvijek bio u prvim redovima hrvatskog katoličkog preporodnog rada posvetivši mu sav svoj idealizam.

Svakako je najveću svoju ljubav i brigu posvećivao unapređenju i procvatu naše katoličke štampe. Ime njegovo nezadržano je vezano uz Pijevo društvo za promicanje katoličke štampe među Hrvatima. On je baš glavni inicijator, organizator i propagator svih najvažnijih pothvata katoličke štampe kod nas ovih zadnjih 30 godina. Njegovom zaslugom g. 1919. uveden je Dan katoličke štampe na blagdan sv. Petra i Pavla te je na te dane kroz 20 godina sabrano preko milijun dinara za pomoć hrvatskim katoličkim novinama i listovima. Nevjerovatnom strpljivošću i marljivošću skupio je golem i vrijedan arhiv naše hrvatske katoličke štampe. Mnogo je radio oko toliko potrebitog velikog hrvatskog katoličkog izvanstranackog dnevnika. 1936. organizirao je hrvatsko sudjelovanje na prvoj svjetskoj izložbi katoličke štampe u Vatikanu u gradu. Njegovo je djelo i koncem travnja 1939. održani prvi kongres hrv. katoličke štampe u Zagrebu zajedno s prvom izložbom hrvatske katoličke štampe u većem stilu.

Pk. dr Markulin istakao se i kao izdavač katoličkih knjiga. G. 1916. pokrenuo je vlastiti izdavački pothvat »Knjige Katoličkog Života«, te je izdao cijeli niz monografija i životopisa katoličkih ljudi. Sam je tako napisao i izdao životopis bi-

skupa Langa. Izdao je i Sveto Pismo Novoga Zavjeta u prijevodu dra Franje Zagode; »Rimski Misal« i »Nedjeljni Misal«, u molitveničkom obliku, od dra Kniewalda; molitvenike »Katolički dak« i »Katolička učenica« od dra Kniewalda.

Veoma je zaslužan i za povećano djelovanje Društva sv. Jeronima, komu je odbornikom od 12. II. 1920. sve do kraja života. Baš on je bio onaj, koji je najviše doprinio, da je Društvo sv. Jeronima pokrenulo nove izdavačke pothvate i reformiralo svoj dotadašnji rad u današnji sistem.

Bio je uistinu uzor katoličkog intelektualca te idealnog i požrtvovnog katoličkog radnika, koji je sav svoj rad i život temeljio na dubokom vjer. životu. Zato je tim bolnije i odjeknula, širom katoličke Hrvatske, tužna vijest o njegovoj preranoj smrti. Zato će ostati najljepša i neizbrisiva uspomena na nj u srcima svih hrvatskih katolika.

17. t. mj. priredn mu je velean sprovod, komu su prisustvovali uz zagrebačkoga nadbiskupa preuzv. g. dra Alojzija Stepinca biskupi preuzv. g. dr Carević, dr Salis-Seewis i dr Lach te veliki broj uglednih predstavnika zagrebačkog javnog života i brojna katolička društva pod zastavama. Od pokojnika su se u ime hrvatskih katolika oprostili dirljivim i lijepim govorima dr Velimir Deželić ml., dr Josip Andrić i Šime Tomac. Blagoslov njegovog mrtvog tijela obavio je nadbiskup preuzv. g. dr Stepinac.

Pokojnik ostavlja iza sebe udovu gđu Silviju rođ. Farkaš, sina Domagoja i dvije kćerke.

Za njegov idealni i nesebični rad neka mu Gospodin udijeli obilnu plaću u nebu, kako je to i zaslužio! Ožalošćenoj obitelji naše najiskrenije saučestuje!

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 26. V.: Nedjelja u osmini Tijelova. — Sv. Filip Neri. Rodio se u Firenci od oca odvjetnika g. 1515. U Rimu je proživio skoro cijeli život. Živio je upravo svetački. Postio bi tri dana u tjednu. Obnoć molio bi se Bogu pred crkvama i katakombama. Kao svećenik još većim silama nastojao je oko posvete svega ličnog života. Osnovao je zadrugu svećenika, zvanu Oratorijanci ili Filipinci. Neobično je volio djecu i svojom lijepom taktikom Bogu privlačio. Umro je na današnji dan g. 1595.

Ponedjeljak, 27. V.: Sv. Marija Pazzi. I ona kao i sv. Filip Neri ugledala je svjetlo dana u Firenci g. 1566. Već u najranijem djetinjstvu pokazala se vanredno sklona pobožnom i svetačkom životu. Upravo je gutala pobožne knjige. Najveće joj veselje bijaše pomisao na Isusa, a najveća radost sv. Pricest. U času sv. Pricesti osjećala bi toliku radost u svojoj duši, da bi joj se ta radost prelivala i na licu i vanjštini. Siromasima i bolesnicima bila je pravi anđeo utješitelj. Umrla je g. 1607.

Utorak, 28. V.: Sv. Elesindija, muče-

nica. Podnijela je tešku mučeničku smrt u Korintu. Najprije joj odsjekose dojke, a zatim ju bacise pred divlje zvijeri.

Srijeda, 29. V.: Sv. Teodosija, mučenica. Bila je majka sv. Prokopija. Zajedno s dvanaesticom plemenitih gospoda za vrijeme Dioklecijanova progona pretrpjela je mučeničku smrt.

Četvrtak, 30. V.: Osmina Tijelova. — Sv. Ferdinand, kralj Kastilije. Radi njegova svetačkog života živa su ga zvali svetim kraljem. I s pravom. Sa svim žarom svoje duše trudio se oko proširenja kraljevstva Božjeg na zemlji i slave Njegovog.

Petak, 31. V.: Blagdan Presv. Srca Isusova. Veliki i lijepi blagdan, koji nas potseća na veliku Kristovu ljubav naprama nama.

Subota, 1. VI.: Sv. Famfilij, svećenik i mučenik. Pretrpio je mučeničku smrt za svoga Gospodina u Cezareji.

NEDJELJA U OSMINI TIJELOVA

ČITANJE POSLANICE blaženoga Ivana Apostola (I 3, 13—18). — Predragi! Nemojte se čuditi ako vas svijet mrzi. Mi znamo da smo preneseni iz smrti u život, jer ljubimo braću. Ko ne ljubi, ostaje u smrti; svako koji mrzi brata svojega, ubojica je. A znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga vječnoga života. Po tom smo upoznali ljubav Božju što je On za naš život svoj položio; i mi smo dužni za braću život polagati. Koji ima dobara ovoga svijeta, i vidi brata svoga u nevolji, i zatvori mu sree svoje, kako ostaje ljubav Božja u njemu? Sinci moji, ne ljubimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (14, 16—24). — U ono vrijeme reče Isus farizejima ovu priču: Neki čovjek pripravi veliku večeru i pozva mnoge. I kad je bilo vrijeme večeri, posla slugu svoga da kaže pozvanima neka dođu, jer da je već sve spravno. I počeo se svi redom izgovarati. Prvi mu reče: Kupio sam zaselak, i valja mi ići da ga vidim; molim te, opravdaj me. A drugi reče: Kupio sam pet jarama volova, idem da ih kušam; molim te, opravdaj me. I treći reče: Oženio sam se, i zato ne mogu doći. I vrativši se sluga, javi to gospodaru svome. Tada se rasrdi domaćin i reče sluzi svome: Idi brzo na trgove i ulice gradske i dovedi ovamo siromaha i slabe i slijepce i hrome. I reče sluga: Gospodar učinjeno je kako si zapovjedio, i još ima mjesta. I reče gospodar sluzi: Izidi na putove i među ograde, te siluj neka dođu da mi se napuni kuća. A kažem vam da nijedan od onih ljudi koji su bili pozvani, ne će okusiti večere moje.

MOLITVE KRŠĆANINA

XXV.

SLAVA I HVALA NEKA JE SVAKI ČAS PRESVETOM I BOŽANSKOM SAKRAMENTU!

1. Slava. U doba Napoleona III. neki vojnik od kraljeve garde svako večeri obavljao je svoj pohod presvetom Sakramentu. Za čitav sat on bi stao uspravan, u pozoru, pred Svetohraništem. Kad su ga zapitali, zašto to čini, dao je ovaj lijepi

odgovor: Moj vladar ima dan i noć počasnu stražu pred svojom palačom. Zašto ne bi morao imati svoju počasnu stražu i vrhovni Kralj, Isus Krist!

Tko je nadahnut živom vjerom, to će shvatiti, kolika je dužnost za nas, stvorenja Božja, da častimo i klanjamo se Jednorodnom Sinu Oca nebeskoga, koji se nalazi skriven u našim crkvama.

»Sion — goro (dušo), pjevaj, — kliči, Spasitelja svoga diči, Svog pastira, vođu svog! — Reci štogod možeš reći, ne ćeš hvalom svom doseći predmeta previsokog!« Ovako pjeva Andeoski Učitelj sv. Toma Akvinski u tjelovskom oficiju.

2. I hvala. Što bi bio naš život bez Isusa u presvetom oltarskom Sakramentu? On nam govori u našim dvojbama, tješ nas u našim tjeskobama, krijepi nas u našoj slabosti, zaštićuje nas protiv novih grijeha, uči putevima kršćanske savršenosti i bodri nas, da njima koracamo. Ako i otpučeš daleko od svoga rodnog kraja, opet ga nalaziš, gdje te On već željno očekuje u crkvi tvoga novog boravišta. Što bi bilo od svijeta, kad ne bi bilo oltara, kad ne bi bilo božanske Žrtve, koja se svaki dan prikazuje Ocu, da isprosi milosrđe za grješno čovječanstvo?

Koliko smo dakle dužni zahvaljivati Gospodinu na ovom njegovom velikom daru!

3. Svaki čas. Svakoga časa, sve do svršetka vjekova, On ostaje u našoj sredini; svakoga sata On se prikazuje na oltarima u raznim stranama svijeta. Stoga bismo i mi svakoga časa morali ostati s Njim sjeđinjeni. Oci Presvetog Sakramenta (sv. Eymard) pokleknu na svaki udarac pojedina sata, makar se nalazili i na odmoru, da se poklone Isusu u Presv. Sakramentu. Ne bi li mogao i ti, katkad, obaviti »duhovni« pohod, to jest sjetiti se Njega, upraviti Mu čin ljubavi i klanjanja? Ako se tokom noći probudiš ili ne možeš da spavaš, misli na Njega, koji je također budan i koji misli na te onoga časa.

4. Presvetom. Svi su sakramenti sveti, jer nam daju milosti, da postanemo sveti. No ovaj je najsvetiji od svih sakramenata, jer nam daje samoga Tvorca svake milosti, Isusa Krista.

5. I božanskom Sakramentu. Prilikom čudesnoga ribolova Petar je pao ničice pred Isusom i zavapio sav uplašen: Otidi od mene, Gospodine, jer sam čovjek grješnik! Osjećao je on povodom ovoga čuda svu božansku veličinu Isusovu. A zar je i mi ne ćemo osjećati, kad stojimo pred Isusom u Presvetom Oltarskom Sakramentu? Ta da stvori ovaj sakrament, trebala je božanska mudrost, da ga zamisli, njegovo svemogućstvo, da ga oživotvori, ljubav Boga, da se daruje svojim nezahvalnim stvorenjima.

AKCIJA PROTIV PADOBRANACA.

U Engleskoj se prijavilo preko 250 hiljada dobrovoljaca za borbu protiv njemačkih padobranaca. — U Francuskoj se stvara narodna garda za borbu protiv akcije njemačkih padobranaca u pozadini. Kraj Pariza se nalazi u rezervi veliki broj bornih kola i automitraljeza, određenih za borbu protiv padobranaca.

U svjetskom ratu od Nijemaca bio je razoren šesti dio grada zajedno sa sveučilištem i bibliotekom. Posebnim članom mirovnog ugovora u Versaillesu bila je Njemačka dužna uništeno blago biblioteke nadomjestiti s drugim isto tako važnim rukopisima inkunabulima, knjigama, kartama i zbirkami.

Albertov kanal, čije se ime već prvih dana rata u Belgiji mnogo spominjalo, veže grad Liege s belgijskom pomorskom lukom Anversom. Kanal ima gospodarsku važnost, a strateški predstavlja nastavak belgijskog obrambenog pojasa duž rijeke Meuse. — Linija na Meusi i Albertov kanal tvorili su polukružni belgijski obrambeni pojas.

Gradnja kanala započela je godine 1930, a ime, što ga kanal nosi po kralju Albertu, koji je 1934. nastradao, ne nosi slučajno. Albert I. veoma se mnogo zalagao za ostvarenje toga projekta. Njegov kip diže se simbolički kod Liegea, na mjestu, gdje se kanal spaja s rijekom Meusom.

Kanal, koji ovdje počinje, ide najprije prema sjeveru duž rijeke Meuse, koju napušta nedaleko nizozemskoga grada Mastricht malo prije nego Meusa prelazi na nizozemski teritorij. Kanal zatim ide prema zapadu i dosiže Anvers, koji je doduše

Podlistak

Pozornica velikih bojeva

Posljednjih dana, u vezi s ratnim operacijama na Zapadu, mnogo se govorilo i o francuskom gradu Sedan. Donosimo i Louvainu te o Albertovom kanalu, kao i o francuskom gradu Sedan. Donosimo stoga o njima danas nekoliko podataka.

Anvers je glavni grad istoimene belgijske provincije. S predgradima broji oko pola milijuna stanovnika, leži na desnoj obali rijeke Schelde, koja je ovdje široka pola kilometra, plovna za velike pomorske parobrode. Taj položaj, zajedno s bogatom kanalskom i željezničkom mrežom, tvori od Anversa najvažniju luku za čitavu Belgiju i zapadnu Njemačku, a i jednu od najvažnijih pomorskih luka uopće. Anvers čini zajedno sa svojim susjednim općinama 4 kilometra širok i 6 kilometara dugački četverokut. Od godine 1859. grad je utvrđen, a godine 1906. pretvoren je u modernu golemu tvrđavu.

Grad je veoma bogat lijepim zgradama njegovoj sjajnoj prošlosti. Ceste novih gradskih četvrti su široke. Među građevinama naročito se ističe katedrala (Notre

Dame), najljepša i najveća gotska crkva Belgije, koja se počela graditi 1352., a završena je 1616. Ukrašena je sa tri Rubensa i umjetničkim djelima, koja svjedoče sove slike. Druga glasovita crkva je crkva sv. Jakova, u starogotskom stilu, u kojoj se također nalaze slike Rubensa i Van Dycka. Tu se nalazi i grobnica obitelji Rubens. Osim ovih crkava postoji još čitav niz lijepih zgrada, kao na primjer kazalište u renesansnom stilu, muzej, kraljevska palača u rokoko stilu i t. d.

Pučanstvo govori pretežno francuski. Prije rata živjelo je u Anversu oko 50.000 stranaca.

Industrija je veoma raširena, napose valja spomenuti velike brusionice dijamanata, pivovare, pecare rakije, tvornice sapuna, cigara, tvornice pamučnih tkanina, čipaka i t. d. Pomorskom prometu služe golemi lučki uređaji na 5 i po kilometara dugačkoj obali u 11 velikih bazena.

Namur je glavni grad istoimene belgijske provincije, koji leži uz francusku granicu. Provincijom Namur protječu rijeke Meuse (Maas) i Sambre. U 16. stoljeću bila je to jedna od 17 nizozemskih provincija. Od godine 1830. sastavni je dio Belgije.

Grad je utvrđen, a broji oko 40.000 stanovnika. Podiže se na utoku rijeke San-

dre u Meusu, te je znatna riječna stanica, željezničko čvorište na pruzi Liege-Charleroy. Na mjestu napuštene Citadelle nalazi se danas park sa žičanom željeznicom. Od 16. stoljeća Namur je sjedište biskupije. Sjedište je nadalje pokrajinskih oblasti, suda, trgovačkog suda, ima državnu gimnaziju, sjemenište, učiteljsku školu, kazalište, biblioteku, muzej. Industrija je u njemu kao i u ostalim belgijskim gradovima jako razvijena.

Louvain glavni je grad belgijske pokrajine Brabant. Grad leži na rijeci Dyle i na Rupelovom kanalu. Ima oko 50 hiljada stanovnika, željezničko je čvorište pruge Bruxelles—Liege. Od crkvi ističemo kasno-gotsku crkvu sv. Petra, crkvu sv. Gertrude i baroknu crkvu sv. Mihovila. Ističe se i njegova vijećnica. Louvain ima i glasovito katoličko sveučilište, osnovano još god. 1426. Grad ima bogatu biblioteku, umjetničku akademiju, galeriju slika, muzej i t. d. Od industrije je osobito razvijena metalna i kemička, a trgovački je život u njemu također jako razvijen.

U srednjem vijeku bio je Louvain sjedište grofova od Louvaina, kasnije vojvoda od Brabanta. U to je doba cvala u njemu industrija. Glasovita je bila industrija sukna. — Koncem 14. stoljeća započelo je njegovo propadanje.

Širom svijeta

NJEMAČKI PRODOR DO FRANCU-SKE OBALE. Kako javljaju Nijemci, francuska deveta armija, koja se nalazila između Meuse, Namura i Sedana i koja je činila vezu između armijskih grupa, koje operiraju u Belgiji i onih, koje operiraju južno od Sedana, potučena je i u raspadu. Zarobljen je njen armijski stožer i sam zapovjednik general Giraud. Izvršivši ogromna prodora, njemačke divizije, na čijem se čelu nalaze oklopne jedinice i motorizirane čete, ušle su u Arras, Amiens i Abbeville. Time je rastavljena saveznička vojska u Belgiji, oko milijun vojnika, to jest po prilici 350 hilj. engleskih, 350 hilj. francuskih i 300 hiljada belgijskih vojnika, od francuske glavnine. Prema još nepotvrđenim vijestima njemačke motorizirane jedinice navodno su već stigle na obalu Kanala la Manche, ali se ne precizira to mjesto. Ovaj zaista munjeviti prodor njemačke vojske upravo je zapanjio cio svijet. Kulminacija bitke na Sommi, na Oisi i Aisni sve se više približuje. Skori dani će pokazati, da li se može zaustaviti ovo silno njemačko napredovanje i da li će saveznici uspijeti spasiti ovako preozbiljnu situaciju i svoju vojsku.

ITALIJA ČEKA DNEVNU ZAPOVIJED DUCEA. Talijanski ministar vanjskih poslova grof Ciano u Milanu 19. t. mj. pred mnoštvom crnih košulja i naroda održao je govor, u kome je, među ostalim, kazao: »U tom duhu predanosti i pun vjere talijanski narod je spreman na nove zadatke, na koje će biti pozvan. Kakvi su to zadaci i te dužnosti, znate isto tako kao i ja. Diktirani su narodnom obranom i našim pravima suverene države, pravima, što ih imamo i na kopnu i u zraku. Diktirani su potrebnom stvarnosti i konačno našim aspiracijama, sasvim prirodna, jer su pravedne i neophodne životu naše zemlje. Diktirani su voljom, da se visoko održi prestiž Italije, prestiž jedne velike, ratničke i fašističke sile, koja namjerava ostati vjerna svojim obvezama, a uz njih i obvezama, koje su vezane uz njenu veliku sudbinu. — Uvieren sam, da nitko od vas ne misli da bih mogao sada reći nešto drugo. Kada to bude odlučeno, Duce će nam dati dnevnu zapovijed. Ta zapovijed doći će od onoga, koji je naš jedini vođa i u miru i u ratu. Doći će od čovjeka, čije je ime već 20 godina vezano uz borbu i osvajanja. Čije ime je postalo sinonim sigurnosti, pobjede i slave.«

PANAMERIČKI PROTEST. Sve američke republike, njih 21, prihvatile su prijedlog Urugvaja za zajednički panamerički protest protiv njemačke invazije u Belgiju, Nizozemsku i Luxemburg.

RUSIJA SE HITNO UTVRĐUJE na Baltiku.

REKONSTRUKCIJA FRANCUSKE VLADE. Predsjednik vlade Paul Reynaud postao je i ministar rata, a maršal Petain imenovan je za potpredsjednika vlade, dok je Daladier, dosadašnji ministar rata, preuzeo ministarstvo vanjskih poslova.

88 kilometara udaljen od mora, ali je ipak zbog svog izvanredno povoljnog položaja jedan od najvećih pomorskih luka Europe. Širina Albertova kanala iznosi 50 do 60 metara, dubina 5 metara, tako da kanalom mogu ploviti brodovi do 2000 tona.

Kanal spaja belgijsko industrijsko područje u okolici Liegea kao i jugoistočni belgijski ugljeni bazen izravno s Anversom i time s morskom obalom.

Sedan leži u francuskom departementu Ardennes. Grad broji oko 20 tisuća stanovnika. Leži na rijeci Meusi, željezničko je raskršće pruge Mezieres—Verdun. Do godine 1875. bio je grad, udaljen 10 km od belgijske granice, tvrđava. Od njegovih značajnijih građevina spominjemo crkvu sv. Karla iz 17. stoljeća, spomenik, koji podsjeća na bitku kod Sedana 1870., koja se završila kapitulacijom cara Napoleona III. Sedan ima dva collegea, biblioteku, muzej, a znamenit je i kao industrijski centar (metalna industrija) i kao trgovačko mjesto.

Od godine 1642. pripada Sedan francuskoj kruni. Godine 1815. bio je grad dugo opsjedan, a 1816. zaposjednut od Prusa. Sedan je bio pozornica glasovite bitke od 1. rujna 1870., koja je odlučila sudbinom Napoleona III. I u svjetskome ratu bio je Sedan okupiran od Nijemaca, i to od 25. kolovoza 1914. sve do 8. studenoga 1918.

Zacrtnom stazom naprijed!

(Rezolucije šireg vodstva Velikog Križarskog Bratstva, primljene na konferenciji, održanoj u Zagrebu 21. IV. 1940.)

1. Vijeće VKB-a na svom zasjedanju dne 21. travnja 1940. godine smatra svojom prvom dužnošću naglasiti, da je Križarska organizacija uvijek i svagda sinovski odana svojim biskupima i neopozivo spremna vršiti svaku njihovu želju i odredbu. Ovom prilikom moli blagoslov i punu pomoć kako VKB-u tako Okružjima, Krajevnim odborima, svim Bratstvima i svoj križarskoj omladini.

2. Vijeće VKB-a razmotrivši izvave preuzvišene gospode biskupa o blagotvornom djelovanju Križarske organizacije među hrvatskom omladinom i narodom, razmotrivši mnogobrojne i nepregledne pohvale župnika i duhovnika u pastvi, zahvaljuje na tolikim izrazima pohvala i povjerenja, a za uzvrat moli preuzvišenu gospodu biskupe, da živo preporuča i pozovu svećenike na rad na pomaganju Križarstva, osnivanju Križarskih Bratstva, pomaganju Križarskih Bratstva i nadasve duhovnom intenzivnom radu u njima, kako bi doista u jubilarnoj godini Križarska omladina postala potpuno duhovno izgrađena i spremna na svaki napor i svaku žrtvu za Boga, Crkvu i Domovinu. — Uz to molimo, da se u jubilarnoj godini u svakoj župi — gdje to prilike dopuštaju — osnuje Križarsko Bratstvo, koje će pridonijeti tome, da se doista sva elita hrvatske omladine stavi u službu Bogu, Crkvi i Narodu, prema načelima K. A.

3. Vijeće VKB-a želi naglasiti, da je Križarska organizacija — katolička i hrvatska organizacija, koja svoje članstvo odgaja u ljubavi prema Bogu, Crkvi i Hrvatskoj Domovini, te je apsolutno izvan i iznad svake političke akcije.

4. Vijeće VKB-a konstatira, da je Križarska organizacija sjajno napredovala i obilne plodove donosila, dok je postojala živa i usrdna veza svih podređenih centrala s VKB-om. Vijeće stavlja u dužnost VKB-u, da svojski nastoji oko toga, da se osigura jedinstvo Križarstva prema načelu subordinacije Okružja VKB-u, kako to traži Poslovnik, dosadašnja praksa, i nadasve dobrobit Križarstva u pojedinostima i općenito. — Vijeće posebno moli preuzv. gg. biskupe, da VKB-u doista daju svoju potrebnu pomoć, kako bi ono moglo vršiti svoju misiju kao Centrala svih Križarskih društava.

Budite apostoli svoje sredine!

Oružje apostolata

IV.

RIJEČ
Nakon primjera neka slobodno dode riječ.

Isus Krist je činio i učio. I mnogo je učio. Toliko, da su ga zvali **Rabi, Učitelj.** Apostolima je dao ovu kategoričnu zapovijed: **Idite i učite.** I zvuk glasa apostola odjeknuo je po svoj zemlji. Sv. Pavla nazvali su, porugljivo, filozofi Atene **sijačem riječi.** Naziv, uostalom, koji mu je baš pripadao. Apostol Kristov je zaista sijač riječi Božje.

Koliko ruševina nagomila na zemlji ovo malo udo, kakvo je jezik! Sv. Jakov ga uspoređuje s iskrom, koja zapali šumu. Apostol daje zadovoljštinu. Jezik je za njega oruđe, ne da ruši, već da njim gradi; da gradi žive hramove Duha Svetoga.

Kad se napomene apostolat riječi, neki odmah pomisle na propovjednike i konferencijere. No griješe. Apostolat riječi možemo vršiti i na skromniji način, makar to bilo s drukčijim uspjehom. Može se vršiti i raspravom, razgovorom, jednim savjetom, pobudom, ukorom.

Ova pojedinačna propaganda, sigurno, traži izvjesnu vjersku pouku. No nadasve traži razboritost, ljubav, postojanost i druge odlike, koje kanimo objasniti u slijedećem poglavlju.

Dobro je također reći, da takav apostolat, u četiri oka, in camera caritatis, može da bude uspješniji negoli kolektivni apostolat, jer se može bolje prilagoditi značaju i potrebama pojedinih duša.

Liječnici običavaju reći, da nema bolesti, već bolesnika. Tim hoće da označe, kako jedna te ista bolest traži različit postupak i liječenje, već prema pojedincima, koji su od nje obolili. Isto načelo vrijedi i za terapeutiku (način liječenja) duhova.

Suviše je također istina, da duše nije su učinjene na serije, po istom kalupu, kao

5. Ove i slijedeće godine po odluci preč. Episkopata slavi se narodni jubilej 1300 godišnjice veza Hrvatskog naroda sa svetom Stolicom. Kako pako i Križarska organizacija navršava ove godine punih deset godina svoga djelovanja, to i ona slavi mali jubilej. Vijeće VKB-a želi da zaciji povežu i tako povezani slave. U to ime VKB će izraditi potanji nacrt i razaslati ga što skorije svim područnim Bratstvima. Osim toga Križarska će se Bratstva potpuno staviti na službu Crkvi oko organizacije narodnog jubileja i provedbe njegovog programa duhovne obnove, kako to žele naši biskupi. VKB će o tome voditi kontrolu.

6. Kako Križarstvo imade u vidu veliku manifestaciju priredbu prigodom dvostrukog jubileja narodnog i križarskog, to Vijeće stavlja u dužnost VKB-u, da takovu manifestaciju organizira prigodom Euharistijskog kongresa o Petrovu 1941. godine. Za tu svrhu neka se raspiše nagradni natječaj za program te priredbe, i posebno nagradni natječaj za veliku zbornu recitaciju, koju bi imali izvesti Križari.

7. Obzirom na duhovne potrebe Križarskih organizacija vijeće vrlo preporuča VKB-u da zamoli preuzv. gg. biskupe, kako bi svaki u svojoj dijecezi dao uz sadanje duhovnike još posebnoga duhovnika na pomoć.

8. U savezu s proslavama jubilarne godine stavlja se u dužnost VKB-u, da raspiše nagradni natječaj za jedan jubilarni igrokaz, jednu pjesmu o Merzu, jednu pjesmu o Križarstvu i jednu pjesmu o Križarskim idealima.

9. Vijeće VKB-a ponovno konstatira, da je za širenje Kristovog Kraljevstva u Hrvatskoj, potrebna sloga i koordinacija svih katoličkih organizacija. Sve će križarsko članstvo u tom smjeru raditi.

10. Vijeće VKB-a zaključuje, da će u jubilarnoj godini Križarske organizacije i Hrvatskog naroda, s odobrenjem nadležne crkvene vlasti, provesti što življu pravnu akciju za beatifikaciju našeg uzora dra Ivana Merza. U tu svrhu širit će Križari životopis i sličice dra I. Merza, na svakom sastanku moliti za ovu svrhu, a prigodom Merčeva dana pristupiti sv. Pričesti.

neko oruđe i posude, koje danas dobivamo iz velikih tvornica. Svaka pojedina ima vlastitu fizionomiju, vlastite potrebe i zahtjeve, a reći ćemo i vlastiti **poziv.** Zato se mi ne možemo zadovoljiti istovjetnim **odgojem** i **izgradnjom**, pak pojedinačni apostolat dolazi kao poslan od Providnosti Božje, da upotpuni kolektivni apostolat.

PISANA RIJEČ

Pisana riječ učinit će ono, što ne može uvijek i sasvim da učini usmena riječ. I ovdje također imamo razne forme i načine.

Imamo prije svega **pismo.** Tolike se stvari danas vrše dopisivanjem; i škola. Zašto ne bismo vršili i malko apostolata?

O ovom predmetu pisao je Mons. Henrik Montalbetti, nadbiskup u Reggio Calabria u Italiji: »Pismo je veliko odgojno sredstvo. Pismo ostaje, opet ga se čita, čuva ga se i opet ga se uzimlje u ruke poslije mnogo godina. Pismo govori stvari, koje više ne možemo da učimo druge usmeno. No pismo neka je prožeto osjećajem i mislima; neka ne bude sentimentalno, ne kao da ga piše kakav moralista ili propovjednik (vrlo lako je pisati kao kakav kreposnik!); već neka bude jednostavno te odgovara potrebama i stanju duše onoga, koji ga čita. Ako mora da bude jako, prospavajmo nad njim barem jednu noć i molimo se. Kad nam prijatelj ili drug šalje pozdrav, iskoristimo priliku, da mu odgovorimo ne običnim odpozdravom, već dobrom riječju, koja neka ga sjeti tisuću drugih.«

Moćno oružje našeg apostolata bit će nadasve **štampa**, veliko prevozno sredstvo misli, narodna škola, kojom se tako obilno služe neprijatelji Kristovi i robovi svijeta.

Uznastoj, da u svojoj sredini bude poznata i raširi se katolička štampa, i to napose **povremena štampa:** novine i časopisi.

Dati u ruke drugu koju dobru novinu ili koji dobru časopis, znači, mnogo puta, približiti ga vjeri, ispraviti mu neke krive ideje, očuvati ga od pogibelji loše propagande i od kobnih utjecaja okoline.

Dandanas se, napose zaslugom djelovanja Katoličke Akcije, tiskaju **propagandna** djela i letaci. Ima ih raznoga sadržaja, već prema savremenim potrebama: za posvećenje nedjelje i zapovjednih blagdana, za izvršenje dužnosti o uskrsoj sv. Pričesti, proti javnom nečudoređu i tako dalje. Tko zbilja hoće da spasi koju dušu, služi se i ovim skromnim, ali ipak toliko uspješnim sredstvom, jer je katkad baš to ona prva iskra, koja prosvijetli pamet i raspali srce za svete ideale.

Iz naših krajeva

OPĆINSKI IZBORI provedeni su u nedjelju 19. t. mj. na području čitave banovine Hrvatske u miru i bez incidenta. Od 625 općina HSS dobila ih je 425, SDK 133 (od toga SDS 27), JRZ 20, vanstranačke srpske liste 18, zajedničke srpske 8, HSS i muslimani 4, Nijemci 3, muslimani 2, vanstranačka građanska 2, nezavisna (većinom pristaše HSS) 2, razne narodnosti 2, HSS i Nijemci 1, SDK s raznim grupama 1, SDS s drugim srpskim strankama 1, JRZ i zemljoradnici 1, Ijevičarska 1, zemljoradnici 1. Prema tome od ukupno 625 općina ima HSS samo s manjim koalicijama i SDK zajedno 564 općine, a sve ostale skupine 61 općinu. Sve općine s čisto hrvatskom većinom drže pristaše HSS izuzevši jednu jedinu općinu. — U kotaru Biograd n/m po broju općinskih odbornika ovaj je rezultat: Biograd HSS 36, Nin HSS 36, Zemunik HSS 30; u kotaru Knin: Drniš HSS 33, a vanstranačka srpska 3, Knin vanstranačka srpska 27, a SDK i zemljoradnici 9, Oklaj-Promina HSS 30; u kotaru Preko: Božava HSS 18, Preko HSS 36, Sali HSS 28, Silba HSS 24, Veliki HSS 24.

TRI VAŽNE UREDBE. Vlada je propisala uredbu o osiguranju **neutralnosti** naše države putem štampe te odredila sankcije protiv novinara, koji bi zauzimali neobjektivan stav u sukobu zaraćenih država. — Isto tako donijela je uredbu o **interniranju** i **upućivanju** na prisilan rad **nesavjesnih** špekulanata životnim potrebštinama, koji bi se htjeli obogatiti na štetu cjeline, pak da jedni onda žive u najvećem izobilju, a drugi da nemaju ni najpotrebitije za život. — Treća uredba o **državnom odboru za obrambenu privredu** izdana je u okviru mjera za spremanje države i društva za sve eventualnosti, koje bi mogao donijeti daljnji razvitak sadašnjega sudara u Evropi. I neutralne naime države moraju računati s velikim ekonomskim reperkusijama, koje će neizbježno donijeti sadašnji rat, još dok bude trajao.

UREDBA O PROMETU KUKURUZA odlukom bana dra Šubišića od 10. t. mj. protegnuta je i na banovinu Hrvatsku. Osobe i ustanove (trgovci, proizvođači, zadruge, tovljači, industrijalci i drugi), koji drže zalihe kukuruza veće od 5 hiljada kilograma u zrnu ili 8 hiljada kg u klipu, dužni su prijaviti svoje zalihe nadležnom sreskom načelstvu, odnosno gradskom poglavarstvu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove Naredbe. Tko u određenom roku ne prijavi svoje zalihe kukuruza, kaznit će se globom do 50 hiljada dinara. U slučaju nenaplativosti globa će se zamijeniti zatvorom u trajanju do 3 mjeseca. Ove kazne izriču redovni sudovi.

BEZMESNI DANI. Ban dr Šubišić propisao je naredbu, kojom se odredbe uredbe o štednji živežnih namirnica protežu i na područje banovine Hrvatske. Kao besmesni dani određuju se utok i petak. Tih dana zabranjuje se svaka prodaja svježeg telećeg, govedeg i svinjskog mesa. Restorani, javne kuhinje i druge gostioničarske radnje tih dana ne smiju služiti jela s telećim, govedim i svinjskim mesom. Prodaja zaklane prasadi i mesa od istih kao i potrošnja ovoga mesa u restoranima, javnim kuhinjama i drugim gostioničarskim radnjama dozvoljava se samo četvrtkom i nedjeljom. Zabranjeno je klanje ženske teladi i junadi ispod jedne godine starosti. Isto tako zabranjeno je i klanje bremenite stoke na koje vrste. Tko se ogriješi o odredbe ove naredbe kaznit će se zatvorom do 30 dana i novčanom kaznom do 50 hiljada dinara. Ove kazne izriču sreska načelstva, odnosno gradska poglavarstva.

ODGODA OPĆINSKIH IZBORA. Odlukom bana dra Šubišića općinski iz-

bori u kotarevima Kastav, Sušak, Čabār, Delnice, Benkovač i Šibenik odgođeni su na neodređeno vrijeme

PRIHODI VEĆI OD RASHODA. U budžetskoj godini 1939.—1940. prihodi su bili veći od rashoda za 813 milijuna i 700 hiljada dinara.

PRIVREMENA ZABRANA JAVNOGA SASTAJANJA. Ban dr Šubašić potpisao je slijedeću naredbu o privremenoj zabrani javnoga sastajanja: Držanje skupština (zborova), manifestacija, javnih priredaba i sastanaka, koji nemaju vjerski karakter, zabranjuje se do daljnje naredbe. Ova naredba ne odnosi se na kazališne i kinematografske predstave, koncerte i slične priredbe za razonodu. Prekršitelji ove naredbe kaznit će se novčano od 10 do 1500 dinara, a u slučaju neisplate novčane kazne u određenom roku zatvoren od 1 do 30 dana.

Život Šibenika

NOVO GRADSKO VIJEĆE. Ban g. dr I. Šubašić 20. t. mj. imenovao je ovo novo gradsko vijeće za grad Šibenik: Za novog gradskog načelnika postavljen je dosadašnji povjerenik g. Dragutin Vido- vić, za gradskog vijećnika i ujedno za I. gradskog donaćelnika g. Cvitan Branko, seljak iz Zatona, za gradskog vijećnika i ujedno za II. gradskog donaćelnika g. A- ras Vice, sudac iz Šibenika. Za gradske vijećnike postavio je g. ban: Antić Šimu pok. Ive, trgovca iz Šibenika; Bačelić Miju pok. Vice, težaka iz Grebaštice; Baljkas Andriju pok. Jose, radnika iz Šibenika; Baranović Milana pok. Mate, trg. pomoć- nika iz Šibenika; Bego Josu pok. Ive, obrt- nika iz Šibenika; Belamarić Antu pok. Krste, radnika iz Šibenika; Bujas Tomu pok. Stipe, šofera iz Šibenika; Bukić Antu pok. Marka, težaka iz Lozovca; Bumbak Šimu pok. Blaža, težaka iz Jadrtovcā; Bun- tov Josu Morova, težaka iz Primoštena; Čaleta-Car Marka pok. Ive, težaka iz Bi- lica; Čobanov Stipu pok. Ante, težaka iz Primoštena; Dulibić Božu pok. Ante, od- vjetnika iz Šibenika; Ercegović Franu pok. Nikole, težaka iz Rogoznice; Friganović Josipa Stipina, težaka iz Šibenika; Gačina- Bilin Tomu pok. Ante, težaka iz Primo- štena; Ivčić dr Milivoja Grginog, odvjet- nika iz Šibenika; Jakovljević Marka pok. Jose, hoteljera iz Šibenika; Karadole Sti- pu pok. Jose, težaka iz Šibenika; Knežević Luku pok. Vida, težaka iz Boraje; Konje- voda Nikolu pok. Jure, težaka iz Konje- vrata; Kronja Vicu Pavina, težaka iz Ši- benika; Labura Pašku pok. Ante, težaka iz Šibenika; Lušić Andriju pok. Luke, otpre- mnika iz Šibenika; Makarin Matu pok. I- ve, težaka iz Rasline; Mandić Luku Andri- jinog, težaka iz Goriša; Matura Marinka pok. Mate, težaka iz Zablaca; Mijalić Fe- licija pok. Svetina, težaka iz Oglavaka; Milutina Franu pok. Ive, težaka iz Krap- nja; Novak dr Oskara, liječnika iz Šibenika; Pivac Paška pok. Pere, težaka iz Vr- polja; Rupić Josu pok. Petra, težaka iz Dubrave; Spahija Paška pok. Nikole, te- žaka iz Danilo-Kraljice; Škugor Krstu pok. Vice, težaka iz Dubrave; Tarle Ivu Josi- nog, trgovca iz Šibenika; Varnica Petra pok. Ante, težaka iz Perković-Slivna; Viš- njić Antu pok. Stipe, težaka iz Danilo- Birnja; Vukšić Antu pok. Ive »Mladeg«, radnika iz Mandaline.

PROSLAVA 200-GODIŠNJICE VA- ROSKE ŽUPSKE CRKVE. 22. V. 1740. bila je crkva »Gospa van grada« u našem Varošu potpuno dograđena i toga dana od biskupa Karla-Antonija Donadini posveće- na. Stoga u slijedeću nedjelju 26. t. mj. održat će se proslava: Preuzv. biskup će održati u 9 s. sv. krizmu djeci Dubrave i Blica, a u 10 s. bit će pontifikalna sv. Mi- sa. U 7 s. navečer bit će blagoslov i pro- povijed (o. A. Bukić). U slijedećem bro- ju osvrnut ćemo se поблиže na historijat ove crkve.

ODGODENO PODIZANJE RAZA- RAČA »LJUBLJANE«. Za 18. t. mj. bilo je najavljeno spašavanje razarača »Lju- bljane«. Međutim nije se moglo postići ni- šta drugo, nego podignuti malo pramac broda. 19. t. mj. rad je nastavljen isava- njem vode s pramca i punjenjem kom- promiranim zrakom željeznih cilindara, koji su bili uronjeni oko broda, dva s li- jeve, a dva s desne strane. No oko 9.15 s. dogodilo se nešto neočekivano. Pukla su čelična užeta, kojima su bili privezani že- ljezni cilindri po sredini broda i njima o- pasani ispod dna broda. U tom času iz-

ronila su svom snagom na površinu oba cilindra sredine uz veliki štopot i valove, koje su prouzrokovali. Nekoliko mornara, koji su se nalazili u ronilačkom čamcu, popadali su od ovih valova u more, ali ni- tko od njih nije povrijeđen. Razarač »Ljubljana«, koji je bio već podignut za blizu dva metra povrh onoga stanja, u ko- jemu se nalazio iza ispravljanja, tada je opet potonuo u more do prijašnjega sta- nja i ponovno se nagnuo na stranu. Spaša- vanje razarača je uslijed te nepredviđene nezgode sada odgođeno za oko mjesec dana, dok se brod opet ne ispravi i ne pričvrste cilindri, da bi se mogli nastaviti daljnji radovi. Kao uzrok ove nezgode na- vodi se: ili slab materijal čeličnih užeta ili da dva cilindra, koja su imala 600 tona, nisu mogla pridignuti razarač, koji teži, uronjen u more, 850 tona. Inače je nezgo- da prošla bez ikakvih žrtava.

TJELOVSKA PROCESIJA OSMINE bit će u nedjelju 26. t. mj. Procesija kre- nut će iz Nove Crkve u 8 s. ujutro. U 7.30 s. bit će svečana sv. Misa u Novoj crkvi, a zatim procesija Zagrebačkom uli- com, Kralja Tomislava, pa preko Gorice u crkvu. Umoljavaju se vjernici, da oki- te prozore i pospu cvijećem Svetotajstve- nog Isusa.

KROZ TJELOVSKU OSMINU bit će u katedrali svake večeri u 6 s. blago- slov s Presvetim.

NOVIM RAVNATELJEM GIMNA- ZIJE imenovan je g. Jerolim Mirić, do- sadašnji profesor u Zagrebu, koji je već prije za više godina bio profesorom na našoj gimnaziji.

6-SATNO KLANJANJE U CRKVI SV. DOMINIK obaviti će se u nedjelju 26. t. mj. U 10 s. pjevana sv. Misa, iza koje će se izložiti Svetotajstvo na klanja- nje od 11 s. do 4 popodne U 4 s. ruza- rij, govor, procesija u crkvi, blagoslov. Dodite, pomolimo se Euharistijskom Isu- su: O Hostijo spasonosna, što otvaraš nam široj raj, sred rvanja sudbonosna Ti ja- čaj nas i očuvaj!

BLAGDAN PRESV. SRCA slavi se u crkvi s najvećom svečanostu u petak 31. t. mj. Po naredbi blgpk. Pape Pija XI. dužni su svi katolici, da na blagdan Presv. Srca svojim pokorničkim djelima i mo- litvama dadu naknadu Srcu Isusovu za svoje grijeh i grijeha očajeloga svijeta. — To- ga dana bit će u katedrali svečani blago- slov u 7 s. i pred izloženim Svetotaj- stvom izmolit će se Molitva pomirnica presv. Srcu Isusovu. — U samostanskoj crk- vi sv. Lovre, gdje se ovaj blagdan u našem gradu na osobiti način štuje, bit će u 5 s. ujutro lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 7, 8 i 9 s. tih sv. Mise. U 10 s. druga pjevana sv. Misa, a zatim izloženje Svetotajstva na klanjanje. U 7.30 s. nave- čer propovijed, blagoslov i posveta Presv. Srcu.

PEDESETGODIŠNJICA HRV. ŠI- BENSKE GLAZBE. Ove godine navršuje se 50 godišnjica života i rada mjesne hrv. glazbe. Kroz 5 decenija i u veselim i tuž- nim danima grada Šibenika hrv. je glazba dijelila radost i žalost svojih sugrađana. Proslava 50 godišnjice obaviti će se na blagdan gradskoga patrona sv. Jakova 25. s. Proslava je zamišljena u najvećem stilu, ako to samo prilike dozvole.

PRIPREDA ČČ. SESTARA FRANJEV- KI. U prošlu nedjelju naše čč. Sestre Fran- jevke iz Varoša nastupile su sa svojim zabavištem u Kat. Domu. Priredba je bila reklamirana s veoma ukusnim i pogodnim plakatima. Na repertoaru bilo je više to- čaka, koje su odigrala djeca iz zabavišta, i komad »Osveta ciganke«. Za izvedbu ci- jele priredbe mnogo je zaslužna č. s. Čiri- la, voditeljica zabavišta.

UMRLI. Od 15.—21. t. mj. umrli su u Šibeniku: Čalić Todora ud. pk. Jovana iz Kistanja (89 g.) i Nikolić Livero pk. Ivana iz Makarske (38 g.) te iz Šibenika: Zaninović Tatjana Milanova (14 g.) i Šupuk Mate pk. Aleksandra (52 g.). — P. u. m.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVI- JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (26. V. — 1. VI.): za mir među narodima i da nas Bog poštedi strašnoga biča rata — Don Ante Radić.

SUZBIJANJE KOMUNISTA U KA- NADI. Vrhovni sud države Ontario u- svojio je prijedlog državnog odvjetnika, da se komunistička stranka proglašuje i- legalnom organizacijom.

Naši dopisi

PRIMOŠTEN

Svete misije

Da bismo se što dostojnije pripravili za proslavu 1300 godišnjice veza Svete Stolice sa Hrvatskom, a u duhu naputaka hrvatskih biskupa, održali smo od 2.—10. t. mj. u našoj župi sv. misije. U tu svrhu narodu se propovijedalo kroz četiri ne- djelje mjeseca travnja o značenju i svrsi sv. misija. Zadnje misije bile su pred ko- jih 20 godina, a vodili su ih oci domini- kanci.

Ovoga puta došli su oci isusovci: o. Tomo Jagrić i o. Matija Jović. Već 1. svibnja poslije podne stigli su iz Zage- ba u našu župu. Istu večer narod ih je otpratio svečano, sa crkvenim zastavama i uz slavljenje zvona, u dugoj povorci u župsku crkvu. Tu ih je vlč. župnik pozdra- vio, zaželio mnogo blagoslova Božjega u radu oko duhovne obnove župe te im pre- dao križ i štolu. Oci misionari držali su svaki dan, od 2.—10. t. mj., dvije propo- vijedi: prvu jutrom u 6 s. poslije sv. Mise, preko koje je narod pjevao pobožne pje- sme, i drugu uvečer u 6 s. Svaki dan bio je završen blagoslovom s Presvetim. Osim ovih zajedničkih propovijedi, ori misiona- ri držali su i posebne govore za mladiće, posebne za muševce i žene i posebne za Križare i Križarice u Kat. domu.

Iako je mnogo naroda bilo odsutno, o- sobito radi poziva u vojsku, ipak je crkva svaki put bila dupkom puna. I oni sa sta- nova dobro su se odazvali, iako je nekima daleko 12 km do crkve. I posebne propo- vijedi bile su dobro posjećene, osobito o- na za mladiće.

Napor oo. misionara Bog je blagoslo- vio i on je urodio obilnim rodом: kroz sve dane bilo je mnogo ispovijedanja, a zadnja dva dana pružili su sedmorici ispo- vjednika dovoljno posla. Tih dana podije- ljeno je oko 3500 sv. Pričesti. 9. t. mj. u- večer bilo je klanjanje pred izloženim Svetotajstvom. Kroz čitavo vrijeme ove pobožnosti pred Svetotajstvom su klečala i molila se mala dječica, sva u bjelini.

Kao što je bilo zamišljeno, misije su se dovršile na veliki blagdan župe Primo- šten, na Gospu od Loreta, 10. t. mj.

Primoštenci su osobito pobožni Gospi od Loreta ne odsada, već od davnine. U navečerje toga dana priredena je tradicio- nalna rasvjeta na obali. Na sami blagdan od ranoga jutra redale su se sv. Mise na oltaru Gospe od Loreta. U 10.30 s. bila je svečana sv. Misa, preko koje je pjevao crkveni mješoviti zbor četverglasnu »Hr- vatsku Misu« od R. Matza i razne Gospi- ne pjesme. Poslije sv. Mise uputila se veličajna procesija sa slikom Majke Božje Loretske kroz selo. Procesija se zaustavila na »Rudini« i tu je s balkona o. misionar održao svoj posljednji misijski govor, u kome je naglasio ljubav i vjernost prema vjeri katoličkoj. Zatim smo izvršili obno- vu krsnoga zavjeta. Divno je bilo vidjeti oca misionara s velikim križem na balko- nu i ono ogromno mnoštvo naroda koje je prekrilo čitavu »Rudinu«, gdje diže tri pr- sta u vis i obećaje, da će ostati vjerno pradjedovskoj vjeri, te da će se kloniti narodnih mana, psosti, pijanstva i t. d. Zatim je otac misionar dao papinski blago- slov s potpunim oprostom, a nato je procesija krenula prema crkvi.

Tu se ispjevalo »Tebe Boga« i otac se misionar s nekoliko srdačnih riječi opro- stio od vjernika, a potom im je vlč. žup- nik zahvalio na trudu, koji su uložili oko duhovne obnove župe Primošten.

Sutradan, 11. t. mj. oci misionari, ot- praćeni od mnoštva Primoštenaca, ukra- li su se u parobrod i nastupili Primošten, ali njihova uspomena ostat će dugo u Pri- moštenu. Misijski križ, od njih blagoslov- ljen i zasaden pred crkvom podsjećat će na njih, ali još trajnije sjećanje na njih ostat će u dušama svih Primoštenaca, u čija su srca oni duboko usadili ljubav pre- ma tom križu Gospodnjem svojom uče- nom riečju, blagim postupkom i Kristo- vom dobrotom.

Primoštenci im harno zalvali u u, a vječni Bog neka bude njihova nagrada!

ZLARIN

Zabava osnovne škole. Na blagdan na- šega zaštitnika sv. Fortunata 23. IV. o- snovna škola priredila je vrlo uspješnu za- bavu. Program je bio zanimiv i poučan. Najzanimivija tačka šaljivoga programa bio je igrokaz »Nevidljivi Jurić«. Glavnu ulogu odigrao je A. N. uč. IV. r. tako živo

i zanimivo, da je pobrao burni pljesak. Uz šaljive točke bilo je i ozbiljnih, koje su djeca izvela lijepo i zanimivo. Posjetni- ci su otišli vrlo zadovoljni, što služi na čast gosp. učitelju i učiteljicama, koji su se dosta trudili za što bolji uspjeh ove školske priredbe.

Proslava Majčina dana. Naše dječje odbanište, koje vodi č. s. Kamila Kos, u proslavu majčinoga dana, na Duhove, da- lo je vrlo lijepu i uspješnu priredbu. Pro- gram je bio obilan i zanimiv. Na progra- mu bilo je krasnih deklamacija o majci, pjevanja, solo scena, monologa, živih sli- ka i igrokaza. Dječica su tako lijepo, za- nimivo i živo igrala, da su svi posjetioci ostali iznenađeni i zadivljeni. Mnoga maj- ka prozuleta je gledajući svoje nevinašce, kako milo i ljubko govori o svojoj dragoj majčici. Priredba je bila tako posjećena kao nikad dosad. Mnogi su se morali vratiti kući, jer nije bilo mjesta u prostoriji. U nekim tačkama sudjelovale su Male Kri- žarice i Križarice-članice, koje su svoje u- lože vrlo živo i zanimivo odigrale. Č. s. K. zahvaljujemo na uloženoj trudu, a una- prijed neka dragi Bog još obilnije blago- slovi njezin požrtvovni rad za dobro naše drage dječice.

Razne vijesti

ZA NOVOG VRHOVNOG ZAPO- VJEDNIKA FRANCUSKE VOJSKE i na- čelnika francuskog glavnog stožera imeno- van je general Weygand, dosadašnji vrhovni zapovjednik savezničkih snaga na bliskom Istoku.

NJEMAČKI USPJESI. U Nizozem- skoj Nijemci su osvojili i pokrajinu Ze- eland. Tako se sada čitava Nizozemska na- lazi u njihovim rukama. — U Belgiji zauzeli su Louvain, Malines i Anvers te ušli u Bruxelles, koji su saveznici napu- stili. Neka utvrđenja Liegea i Namura još se drže. — U Francuskoj su osvojili Le Chateau, Saint Quentin, Rethel, Laon te francusku oklopljenu tvrđavu 505 na Maginotovoj liniji.

VELIKA BRITANIJA NE SUDJELU- JE NA IZLOZBI U VENECIJI. Britansko ministarstvo trgovine obavijestilo je izvr- šni odbor izložbe u Veneciji, da Velika Britanija ne će sudjelovati na izložbi, ka- ko je to bilo ranije predviđeno.

POVRATAK KATOLICKIH IMA- NJA. Sve općine Dunavske banovine do- bile su nalog od banske vlasti, da katoli- čkim crkvenim općinama vrate natrag školske zgrade i zemljišta, koje su im još prije 20 godina oduzeli, a koje su kroz 20 godina iskorišćavali, a da za to nijesu pla- ćali nikakvu zakupninu. Ukupno se radi o 2.000 oduzetih jutara zemlje i 600 školskih zgrada. Kao ova imovina ima vrijednost od više milijuna, to će sada crkvene op- ćine dobiti lijepu svotu u ime zakupnine. Vijest o likvidaciji ovoga pitanja u redovi- ma katolika primljena je s velikim za- dovoljstvom. Kako se doznaje, crkvene će općine ove svote upotrebiti u kulturne svr- he.

OBUSTAVLJENA PROIZVODNJA OSOBNIH AUTOMOBILA U NJEMA- ČKOJ. Obzirom na izvanredne potrebe njemačke vojske na motoriziranim vozili- ma cjelokupna proizvodnja privatnih i o- sobnih automobila je obustavljena. Od 1. VI. njihova dobava i proizvodnja bit će potpuno obustavljena, a ni njemačka voj- ska ne će više dobivati osobna kola. Sva privatna kola, koja postoje u Njemačkoj, bit će od toga vremena, prema potrebi, stavljena na raspolaganje njemačke vojske i preuzeta naredbom o rekviziciji.

ULOGA ŽENE U RATU. Oko 250 hiljada engleskih žena služi u pomoć- noj ratnoj službi. — Turska vojna vlast preko novina uputila je poziv turskim ženama i djevojkama između 20 i 40 go- dina, da se prijave za uvođenje u popis, da se osposobe za njegu bolesnika.

VESTA

najbolji njemački šivaći strojevi
pismena garancija 30 godina

Radio aparati TELEFUNKEN i ORION
specijalni za sela

Motocikle, Bicikle, Petromax lampe
NOVOŠT — štedne svjetiljke na špirit
velika svjetlost mali trošak, pišaći strojevi,
Hrvatske vunene zastave.

Cijene umjerene. Za gotovo i na otplatu.
JAKOV TERZANOVIĆ - ŠIBENIK